

Teknologifejden med Kina vil afgøre Europas frihed

Af André Ken Jacobsen

Det er nu sidste udkald for at stække Kinas ambitioner om at blive verdens førende teknologimagt. Men det kræver en fundamental forandring af europæisk Kina-politik, der først og fremmest bør tage udgangspunkt i Kommunistpartiet som en global trussel mod den frie, vestlige orden.

Tidens helt store teknologifejde bliver i disse år udkæmpet med eksportregler, toldsatser og leverandørforbud. Det ses i den globale tvist om kinesiske Huawei, hvor kernespørgsmålet er, om firmaet på trods af anklager om spionage og militærforbindelser kan betros at levere de nye 5G-net i vestlige lande.

Teknologifejdens baggrund er lige så alvorlig, som når stater anvender patroner og panserværnsraketter. Europæisk frihed og suverænitet er på spil, og omdrejningspunktet er evnen til at behandle afgørende indenrigs- og udenrigspolitiske problemstillinger i et suverænt besluthedsrum, hvor enten

det nationale parlament eller EU sætter rammerne.

Verden – *made in China*

Kampen for at være førende på avancerede teknologier, især på det digitale område, intensiveres i disse år. Det sker for at kunne veksle vigtige strategiske afhængigheder af leverancer af udstyr, viden og markedsadgang til politisk magt samt indflydelse på andres strategiske valg.

Det er således både en ideologisk og sikkerhedspolitisk prioritet at have fod under eget bord i teknologifejden, uanset om man sidder i Beijing, Bruxelles eller København. Erkendelserne er dog ikke faldet i parallel alle steder.

Ingen har været mere direkte i at formulere teknologisk lederskab som et strategisk mål end generalsekretær Xi Jinpings Kommunistparti i Kina gennem den notoriske *Made in China* 2025-plan.

Planen står centralt i de kinesiske ambitioner om at være verdensføren-

André Ken Jakobsson er ph.d. og postdoc på Center for War Studies, Statskundskab, Syddansk Universitet.

de og selvforsynende på højteknologi samt intentionen om at rejse sig som en militærmagt i verdensklasse i 2049. Og mens USA under præsident Trump blæste til modstandskamp, har Europa under ét vist sig mere afventende.

Det kom senest til udtryk gennem Europa-Kommissionens tilsagn i slutningen af 2020 om en omfattende investeringsaftale med Kina, der kun vil øge økonomiske afhængigheder og overførsel af kritisk viden og teknologi til brug for de kinesiske stormagtsvisioner. Den er dog nu sparket til hjørne af Europa-Parlamentet, indtil Kina løfter sanktioner mod europæiske forskere og politikere.

Den store teknologifejde vil og må nødvendigvis resultere i en både teknologisk af- og genkobling til Kina.

Vil, fordi opgøret ulmer i regeringskontorerne i de europæiske hovedstæder, og *må*, fordi kinesisk teknologi-dominans vil være afslutningen på den liberale orden og dens frihedsbegreb.

Ideologi i teknologien

En analyse af teknologifejden med Kina må hvile på en forståelse af de modstridende politiske værdier, der gemmer sig i henholdsvis den vestlige og den kinesiske relation til såkaldte disruptive teknologier. Her er tale om avancerede teknologier på kanten til at blive virkeliggjort og med potentialet til at omorganisere både måden, hvorpå mennesket lever og dør gennem kunstig intelligens, kvante-computere eller nye materialer.

Der er nemlig store forskelle i måden, hvorpå disse teknologier absorberes i samfundet. Den europæiske tilgang til potentielle omkalfatringer af

samfundet har dybe rødder i tanken om menneskets frihed, der stammer fra oplysningsfilosofiens historie og individets rettigheder. I den praktiske verden har denne tanke faciliteret demokratiets bemægtigelse af det militære domæne. Altså en europæisk orden, hvor individet står i centrum.

Omvendt forholder det sig i de kinesiske magtrelationer, hvor det hverken er stat eller nation, der råder over voldsmonopolet, men det kinesiske Kommunistparti, hvis bevæbnede fløj af partiet udgør det kinesiske militær.

Her hersker kollektivismen, og individet bøjes, så det passer ind i Kommunistpartiets femårsplaner. Derfor skabes kinesisk højteknologi ultimativt med et sikkerhedspolitisk sigte, der skal holde Kommunistpartiet ved magten og øge partiets magt ud over Kinas grænser.

Militarisering af højteknologi

Generalsekretær Xi har for længst givet topprioritet til denne udvikling gennem den kinesiske militærstrategi 'Militær-civil-fusion'. Den skal samle alle kræfter, militære som civile, for at fremskynde moderniseringen af det kinesiske militær.

Formålet er en kinesisk version af det, man i Vesten kender som 'Revolution i militære affærer', hvor især teknologiske fremskridt ses som afgørende for at have overtaget i fremtidens krigsførelse.

Den militære fusion med den civile videnskabelige og teknologiske sfære skal accelerere det kinesiske militærs bevægelse til '*intelligentized*' krigsførelse. Den er bygget op omkring kun-

stig intelligens, opsamling og behandling af enorme datamængder samt evnen til at anvende disse i konflikter med fjenden.

De kinesiske anstrengelser for at kolonisere den civile teknologisektor med militære formål ligger i forlængelse af Kommunistpartiets natur.

Det gælder både den traditionelle type konflikt og den mere slørede i gråzonen mellem krig og fred, hvor hybride metoder tager alle magtmidler i brug – fra investeringer i kritisk infrastruktur til påvirkningsoperationer og cyberangreb. *Intelligentized* krigsførelse skal i konfliktrummet facilitere hurtigere og mere sofistikeret krigsførelse gennem evnen til at forudsige udfald ved hjælp af data og algoritmer. Fusionen mellem det militære og det civile domæne skal sikre, at Kinas techgiganter udvikler nye teknologier side om side med Kommunistpartiets behov for at integrere højteknologien i nye militære platforme.

Spionage med enorm rækkevidde

De kinesiske anstrengelser for at kolonisere den civile teknologisektor med militære formål ligger i forlængelse af Kommunistpartiets natur, men kan i europæiske øjne være svært at forstå rækkevidden af. Den er ikke desto mindre enorm og anderledes, end hvad var tilfældet i Sovjetunionen under den Kolde Krig, der ikke kunne drage fordel af den globaliserede økonomi.

Derudover kan et protektionistisk kinesisk hjemmemarked sammen med lukrative statslige subsidier hurtigt dræne de komparative fordele, som

andre lande har opbygget. Kinas intellektuelle og industrielle base har dertil potentiale til at udnytte den kinesiske industrispionage mod Vesten, som adgang til hardware, forskningsinstitutioner og virksomheder faciliterer.

Teknologifejdens omfang er svær at overvurdere. Et teknologisk dominerende og selvforsynende Kina vil være en usigelig stor politisk, økonomisk og militær trussel. Kommunistpartiet benytter allerede sin nuværende magtfulde position til at udfordre den liberale verdensorden og friheden til at ytre og bevæge sig frit. Viljen til at bruge den forhåndenværende magt er åbenlys. Og kan Europa ikke vriste sig fri af kinesisk højteknologi via egenproduktion af store, europæiske techvirksomheder, vil europæerne i stigende grad underlægge sig Kommunistpartiets politiske ønsker.

Europæiske visioner og principper

Teknologifejdens slag har banket Europa frem til erkendelsen af, at Kina er en rival, der stræber efter teknologisk lederskab og eksporterer digital autoritarisme. De tre største slag skete i form af *Made in China* 2025-planen, debatten om 5G samt coronakrisen, der uigenkaldeligt eksponerede, at strategiske og teknologiske afhængigheder samt forsyningskæder former Europas evne til at forvalte regional og national sikkerhed.

De tre slag har affødt europæiske tiltag såsom investeringscreening af udenlandske opkøb af kritisk infrastruktur og teknologi. Tidligt i coro-

nakrisens hærgen blev dette aktive-ret af Europa-Kommissionen for at beskytte kritiske aktiver og teknologi mod fjendtlige opkøb.

Kinas intellektuelle og industrielle base har potentiale til at udnytte den kinesiske industrispionage mod Vesten.

Den teknologiske selvforsynings-tanke, som Kommunistpartiet målret-tet forfølger, fanges i det europæiske svar under konceptet 'Strategisk tek-nologisk autonomi' som et forvarsel om den kommende teknologiske af- og genkobling med Kina.

Grundlæggende skal Europa fin-de svar på, hvordan visionerne, som Europa-Kommissionens formand, Ur-sula von der Leyen, har bragt til torvs, kan realiseres med en underlegen tek-nologisk industriel base i den ene hånd og storladne digitale principper i den anden. Europæerne må lige nu kigge langt efter markedsførende techvirk-somheder, der kan konkurrere med gi-ganter fra USA og Kina, hvilket gør det udfordrende at knæsatte universelle normer og lovgivning for teknologier, som Europa ikke selv behersker.

Von der Leyen har annonceret 2020'erne som Europas "Digitale årti", hvor Europa enten må lede udviklin-gen eller finde sig selv i en situation, hvor andre sætter standarderne.

Teknologisk af- og genkobling med Kina

En genkobling vil ske sideløbende med en delvis afkobling fra Kina. En af-kobling er ikke kun en ensidig bevæ-gelse fra Vestens side, men sker også i

rykvis træk fra et Kina, der selv søger delvis afkobling gennem højteknolo-gisk selvforsyning. Den delvise vestli-ge afkobling vil ske, ved at EU og in-dividuelle vestlige stater med udgangspunkt i nationale trus-selsvurderinger afkobler sær-ligt kritiske samarbejder og forsyningskæder fra Kina. En

genkobling kan derefter forekomme i det omfang, det er sikkerhedspolitisk muligt. Det kan ske gennem globale teknologiske regimer, der via liberale principper regulerer standarder, an-vendelse og leverandører.

Centralt placeret i denne af- og gen-kobling står landene i efterretnings-samarbejdet Five Eyes: USA, England, Canada, Australien og New Zealand. De udgør med deres omfangsrige pro-duktions- og vidensbase EU's vigtigste allierede og fungerer som en vejrhane at kalibrere europæisk teknologisk sik-kerhedspolitik efter.

Kinas vision om at være tekno-lo-gisk selvforsynende står i skærende kontrast til Vestens globaliseringsmo-del og udgør helt nøgternt afslutningen på Vestens visioner om global orden via gensidige afhængigheder. Dét har sat modvillige, men nødvendige tilba-gerulningsbevægelser i gang hos Five Eyes-landene.

I Storbritannien arbejder regeringen på at styrke den nationale modstands-dygtighed ved som minimum at diver-sificere forsyningskæder væk fra Kina gennem det følsomme 'Project Defend'.

Trump-administrationen hæve-de blikket fra det nationale til også at rulle internationale regimer ud, såsom 'Clean Network' og 'Blue Dot Network',

Kinas vision om at være højteknologisk selvforsynende står til gengæld i skærende kontrast til Vestens globaliseringsmodel.

der handler om kun at tillade gennem-sigtige og troværdige leverandører, introducere regler for 5G netværk samt at sikre globale standarder for finansiering og anlæg af infrastrukturprojekter.

Begge initiativer tager sigte mod Kinas Silkevejsprojekter, der i parallel tilbyder lån til og opbygning af kritisk infrastruktur i form af det kontroversielle Belt and Road Initiative (BRI). Initiativerne tager ligeledes sigte mod Kinas tilsvarende opbygning af næstegenerations informationsrum via den digitale silkevej, der brolægges med undersøiske internetkabler, overvågningssystemer og udrulning af 5G.

Australien har for nyligt ophævet delstaten Victorias BRI-aftale til stor kinesisk fortrydelse, mens Canada sidste år opgav et fire år langt forløb om at lande en frihandelsaftale med Kina.

New Zealand har vist sig langt mindre villig til at genoverveje sit forhold til Kina. Blandt andet opgraderede man i starten af 2021 de to staters frihandels-

aftale. New Zealands uvilje til at følge flertallet i Five Eyes-samarbejdet er en torn i de andre landes øjne

og udstiller udfordringen i at danne en fælles demokratisk front.

En europæisk teknologisk af- og genkobling med Kina er afgørende for de digitale visioner om strategisk teknologisk autonomi. For uden afvæning fra Kina fortsætter den autoritære teknologi med at udfolde sig, mens europæiske techvirksomheder, der kan eksportere liberale værdier, bliver en saga blot.

Den famlende europæiske tilgang varsler for nuværende vanskeligere tider, mens Kinas bilaterale, del-og-hersk-tilgang kan få fornyet luft under vingerne. En stækning af Kinas ambitioner kræver et fundamentalt opgør med europæisk Kina-politik, der først og fremmest tager udgangspunkt i Kommunistpartiet som en global trussel mod den frie, vestlige orden. Den store teknologifejde med Kina er afgørende for Europas frihed.

○○○